

Νάξ. (Τρίτοδ. κ.ά.) ἀνασούμπουλος Πελοπν. (Κορινθ.)
ἀνεσούμπουλος Ἀθῆν. Θηλ. ἀτσουδάλα Κρήτ. (Κατσιδ.)

Πιθανῶς ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. σίπαλος = ἀκάθαρος,
εἰδεχθῆς, χαλεπός.

1) Ἀφιλόκαλος, ἀτημέλητος, ἀκάθαρος ἄνδρ. Κίμωλ.
Κρήτ. (Κατσιδ. Μεραμβ. Ρέθυμν. Σητ. Χαν. κ.ά.) Κύθν. Μύκ.
Πάρ. Σίφν. Σῦρ.: Εἶναι μιὰ ἀνεσούμπαλη Σῦρ. Ἀτσουδάλα ναι
καὶ δὲν εἶναι παστρικό τὸ σπῖτι τῆς Κατσιδ. Συνών. ἀσουμ-
παλίάρης. 2) Ἀτακτος, ἀκατάστατος, ἀνεπιτήδειος ἐνθ' ἄν.
Ἀνεσούμπουλη γυναῖκα Ἀθῆν. Ἀτζούδαλος εἶναι ὅσοι
δουλεῖς τοῦ Κρήτ. Ὁ ἀτζούδαλος τό'ρριξε τὸ σταμνὶ αὐτόθ.
Συνών. ἀναμπάμπουλος Α 1. 3) Ἀπειρόκαλος τοὺς
τρόπους, τὴν συμπεριφορὰν Κίμωλ. Κύθν.: Αὐτὸς δὲ εἶναι
ἀτζούδαλος! Συνών. ἀρζούβαλος. 4) Ζωηρός, ἀνή-
συχος, ἰδίᾳ ἐπὶ παιδίῳ Κρήτ. (Μεραμβ. κ.ά.): Ἀτζούδαλο
παιδί Μεραμβ.

ἀσουμπαλωσύνη ἢ, ἀμάρτ. ἀτσουδαλωσύνη Κρήτ.
(Σητ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀσοῦμπαλος καὶ τῆς παραγωγικῆς κα-
ταλ. -σύνη.

Ἡ ἐνασχόλησις εἰς τι ἄνευ καθαριότητος καὶ τάξεως:
Ν' ἀφήσης τὴν ἀτσουδαλωσύνη καὶ νὰ κάνης τὴ γάθα σου
δουλειὰ ὅπως πρέπει.

ἀσουραύλιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀσουρέλιστος Πε-
λοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σουραυλιστός
= σουραυλίζω.

Ἐκεῖνος κατὰ τὸν γάμον τοῦ ὁποῖου δὲν ἔγινε χρῆ-
σις μουσικῶν ὀργάνων: Ἀτουράλιστος καὶ ἀσουρέλιστος.

ἀσουραύλιστος ἐπίθ. Πελοπν. (Κορινθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σουραυλιστός
= σουραυλίζω.

Ἀσουραύλιστος, ὁ ἰδ.: Ἀσουραύλιστη καὶ ἀτουμπά-
νιστη! (ὑβρὺς).

ἀδουρὲς ὁ, Κρήτ. (Σητ. κ.ά.) Κύπρ. ἀσουρὲς Κρήτ.
—Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *azur*.

1) Εἶδος Τουρκικοῦ ἐδέσματος ἐκ σίτου βρασμένου,
ζαχάρεως, σταφίδων καὶ καρπῶν Κρήτ. Κύπρ. —Λεξ.
Πρω. Δημητρ.: Φρ. Τὸ φαεῖν ἐν' τέλει ἀδουρὲς (κακῶς
παρεσκευασμένον) Κύπρ. 2) Μεταφ. ὁ μικρᾶς σωματι-
κῆς ἀντοχῆς ἄνθρωπος Κρήτ. (Σητ.): Αὐτὸ δὲν ἀδουρὲ ἐπῆ-
γες νὰ βάλῃς νὰ σοῦ κάμῃ τὴ δουλειὰ σου, ἐσώθηκες! Συνών.
χαλβᾶς.

ἀσουρρούπωτα ἐπίρρ. πολλαχ. ἀσουρρούπουτα Στερ-
ελλ. (Ἀράχ.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπιθ. ἀσουρρούπωτος.

Πρὶν ἐπέλθῃ ἡ νύξ, πρὶν βραδυάσῃ ἐνθ' ἄν.: Ἀσουρ-
ρούπωτα φτάσαμε ὅς τὸ χωριὸ πολλαχ. Ἄν φάμι ἀσουρρούπου-
τα θὰ π'νάσουμι τ' νύχτα Ἀράχ. Συνών. ἀμούχωτα,
ἀσκοιτάδιαστα, ἀσκοτείνιαστα, ἀσκοτιδίαστα.

ἀσουρρωσιὰ ἢ, ἀμάρτ. ἀσουρρωσιὰ Στερελλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀσοῦρρωτος.

Ἐλλειψὶς τάξεως, ἀκαταστασία. Συνών. ἀσουμ-
παλιά.

ἀσούρωτα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀσοῦρωτος.

Χωρὶς νὰ στραγγισθῇ, ἀστραγγίστως.

ἀσούρωτος ἐπίθ. ἀσείρωτος Κρήτ. Ρόδ. κ.ά. ἀδέ-
ρουτους Ἰμβρ. ἀσούρωτος σύνθηθ. ἀσούρουτους βόρ.
ιδιῶμ. ἀσούρωτε Τσακων. ἀσούουτους Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. σουρωτός < σου-
ρώω, παρ' ὃ καὶ σειρώω.

1) Ὁ μὴ διηθημένος, ἀδιήθητος ἐνθ' ἄν.: Ἀσούρωτο
ζουμί. Ἀσούρωτα μακαρόνια - φασόλια - χόρτα κττ. σύνθηθ.
Ἀσούρωτα... νερὰ ΠΒλαστοῦ Ἀργῶ 91. Συνών. ἄσητε.

β) Ὁ μὴ μεθυσμένος σύνθηθ.: Εἶναι ἀσούρωτος ἀπόψε.
Ἀντίθ. σουρωμένος (ἰδ. σουρώω). 2) Ὁ μὴ ἔχων
πτυχάς, ἀπτύχωτος σύνθηθ.: Ἀσούρωτο φουστάνι. Ἀσούρωτη
κάλτσα. Συνών. ἀζάρωτος 1, ἀσοῦφρωτος 1. 3)
Ὁ μὴ ἔχων τάξιν, ἀκατάστατος Στερελλ. (Κλών.): Ἀν-
θροπους ἀσούρουτους.

ἀσουσσοῦμιαστος ἐπίθ. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)
ἀσουσσοῦμιαστους Θράκ. (Μάδυτ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σουσσομιαστός
= σουσσομιάζω.

Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἀναγνωρίζεται, ἀγνώριστος ἐνθ' ἄν.:
Ἀσουσσοῦμιαστο τὸν ἔχει ἀκόμα (δὲν τὸν ἀνεγνώρισε) Ἀπύ-
ρανθ. Ἀσουσσοῦμιαστος εἶναι καὶ δὲ δορῶ νὰ καταλάβω ἀπὸ
ποιοὺς εἶναι (εἰς ποίαν ἐθνικότητα ἀνήκει) Κρήτ. Πβ.
ἀσοῦσσομιοι.

ἀσούσσουμος ἐπίθ. Κάμπ. Κρήτ. Κύθηρ. —Λεξ.
Πρω. Δημητρ. ἀνασούσσουμος Κύθηρ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀσοῦσσουμος. Ἰδ. Πουλλολ. στ. 7
(ἐκδ. G Wagner σ. 179) «εἰπέ με, κύκνε ἀσούσσουμο...
τ' ἤθελες εἰς τὸν γάμον;»

Ὁ ἔνεκα ἀσθενείας ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἀποβαλὼν τὰ
χαρακτηριστικά του γνωρίσματα καὶ ἀδιάγνωστος κατα-
στάς ἐνθ' ἄν.: Ἀνασούσσουμος ἄνθρωπος Κύθηρ. Ἀρρώστη-
σα κ' ἐγένηκα ἀσούσσουμος Κρήτ. Ἀπουστὰν ἦφαι τὴ βαλο-
θρὰ ἐοτραβόπηρεν ἡ μούρη δον κ' ἐγένηκεν ἀσούσσουμος αὐτόθ.
|| Ἄσμ.

Ἀνέγνωρην καὶ ἀσούσσουμην κόρην, ἀποσυρμένην
Κάμπ. Συνών. ἀγνώριμος 1, ἀγνώριστος 1, ἄγνω-
ρος Α 1.

ἀσούφρωτος ἐπίθ. σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἀσού-
φρουτους βόρ. ιδιῶμ. ἀδούφρουτους Μακεδ..

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. σουφρωτός < σου-
φρώω.

1) Ὁ μὴ ἔχων πτυχάς, ὁ μὴ συνεπτυγμένος ἐνθ' ἄν.:
Ἀσούφρωτο ροῦχο-φουστάνι σύνθηθ. Ἀσούφρωτα μοῦτρα πολ-
λαχ. Ἀσούφρωτα χεῖλη Λεξ. Δημητρ. || Φρ. Στόμαν ἀσού-
φρωτον (φλύαρον) Μεγίστ. || Ἄσμ.

Βγάλ-λει τ' ἀσούφρωτον πουντίζιν τὸ ἀμέτρητα τὴ δέει
(τὸ πλήρες χρημάτων) αὐτόθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀσοῦ-
ρωτος 2. 2) Μεταφ. ὁ μὴ κλαπεῖς, ὁ μὴ ἀφαιρεθεῖς
ἐπιτηδείως σύνθηθ.: Δὲν ἀφίνει τίποτα ἀσούφρωτο.

ἄσπα ἢ, Θήρ. Ἰκαρ. Κάλυμν. Κάμπ. Κρήτ. Μύκ. Νάξ.
(Ἀπύρανθ. Κορων.) Πελοπν. (Λακων.) Ρόδ. Σύμ.

Πιθανῶς ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ παρ' Ἡσυχίου οὐσ. ἄσπα.

1) Χωματώδης κρημνὸς σχηματισμένος ἐκ καθιζήσεως
ἢ διαβρώσεως Ἰκαρ. Κάλυμν. Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Κο-
ρων.) Ρόδ. Σύμ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. Κύθηρ. Μύκ.,
ὑπὸ δὲ τὸν τύπ. τῆς Ἀσποῦς Σκῦρ. β) Βραχώδης κρη-
μνὸς Μύκ.: Φρ. Πουλλάτο' τοῦ ἄσπας (ὁ ριψοκίνδυνος).

2) Ἀγρός ἀκαλλιέργητος Πελοπν. (Λακων.) 3) Ἡ
Θηραϊκὴ γῆ Θήρ. 4) Ἐρυθρὰ γῆ Κάμπ. [**]

ἄσπαγας ὁ, Κέρκ. ἀσπάγας Κέρκ. Πελοπν. (Δημη-
τσάν.) ἄσπαγος Κέρκ. ἄσπαος Κέρκ. (Ἀργυραῖδ.)

Ἰσως ἐκ τοῦ οὐσ. ἄσπα. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογρ. 0 (1929/30) 203.

Τὰ ἐξῆς φυτὰ τῆς τάξεως τῶν ψυχανθῶν (papilionaceae) 1) Τὰ φρύγανα δορύκνιον τὸ δασύ (dorycnium airsutum) ἐνθ' ἄν. καὶ δορύκνιον τὸ ὄρθιον (dorycnium erectum) Κέρκ. 2) Ὁ κτηνοτροφικὸς καὶ κοσμητικὸς λωτὸς ὁ τετραγωνόλοβος (lotus tetragonolobus) Κέρκ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. 'ς τοῦ Ἀσπαου Κέρκ. [**]

άσπαερδός ὁ, Παξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄσπαος, δι' ὃ ἰδ. ἄσπαγας.

Εἶδος φυτοῦ ἐκ τῶν ἀγρωστωδῶν.

άσπάζομαι κοιν. ἀσπάζομαι πολλαχ. ἀσπάζουμι βόρ. ἰδιώμ. ἀσπαίνομαι Ἡπ. ἀσπαζοῦμενε Τσακων. ἀσπασκούμενε Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἀσπάζομαι.

1) Φιλῶ ἐνθ' ἄν.: Ἀσπάζομαι τοὺς γονεοὺς μου - τὸ φίλο μου κττ. Ἀσπάζομαι τὴν εἰκόνα - τὸ βαγγέλιο - τὸν ἐπιτάφιο - τὸ λείψανο - τὸ νεκρὸ κττ. κοιν. || Φρ. Νὰ τοὺν ὀπαστῆς κρούν κί μπαγάτ' κί νὰ κρούσ' ἡ μύτ' σ'! (ἀρά. μπαγάτ' = ψυχρόν, ἔωλον) Ἡπ. Συνών. ἀνασπάζομαι, φιλῶ.

2) Χαιρετῶ σύννηθ.: Ἀσπάζομαι τὸν δεῖνα. Σὲ ἀσπάζεται ὁ δεῖνα.

άσπάθιστος ἐπίθ. Κρήτ. — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *σπαθιστός < σπαθίζω. Πβ. καὶ μεταγν. ἀσπάθητος.

Ὁ μὴ κρουσθεὶς διὰ τῆς σπάθης ἐνθ' ἄν.: Λιναίρι ἀσπάθιστο (τὸ μὴ κρουσθέν διὰ τῆς ξυλίνης σπάθης λίνον πρὸς ἀφαίρεσιν τῶν ἰνῶν αὐτοῦ) Κρήτ.

άσπάινος ἐπίθ. Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἄσπα.

Ὁ ἐντὸς ἐσκαμμένου βράχου κτισμένος: Ἀσπάϊνο σίτι.

άσπαλαθάκι τό, Κρήτ. ἀλπαθάκι Λεξ. Βλαστ. 463.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀσπάλαθος.

Μικρὸς ἀσπάλαθος 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Ἀσπαλαθάκι θὰ γενῶ καὶ τοῖτα νὰ τοιτώνω

κὶ ὅπου θωρῶ τοὶ κωπελλῆς θὰ πά' νὰ ξεφνιτρώνω

Κρήτ. Συνών. ἀσπαλαθούλλι.

άσπαλαθξά ἡ, Κρήτ. — ΠΓεννάδ. 151 — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. 463 Δημητρ. ἀσπαλαθκῆς Κύπρ. ἀσπαλαθ-θὰ Ρόδ. ἀσπαλαχτῆς Πελοπν. (Καλάβρυτ.) ὀπαλαθξά Ἰκαρ. Μεγίστ. ὀπαλαθῆ Ἰκαρ. ὀπαλαθκῆς Κύπρ. ὀπαλαθρῆς Μακεδ. (Χαλκιδ.) ἀπάλια Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπάλαθος καὶ τῆς καταλ. -ξά.

Ἀσπάλαθος 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Παροιμ.

Ἐφκεν ἑ βάτος ποῦ τσεντῆ τσ' ἑ ὀπαλαθξὰ ποῦ μπλέσει (ἐπὶ κακοποιῶν ἀναχωροῦντων ἐκ τοῦ τόπου δράσεώς των) Μεγίστ. || Ἀσμ.

Ἀσπαλαθ-θὰ μου, τί κεντῆς, βάτε, τί μὲ ὀγκυλώνεις;

Ἐκεῖ ποῦ δὲ σὲ θέλουσι τί πάς καὶ ξεφνιτρώνεις;

Ρόδ.

άσπαλαθξάς ὁ, ΓΧατζιδ. Γλωσσολ. Μελέτ. 17 ἀσπαλαθῆς Ἰκαρ. Κρήτ. ὀπαλαθκῆς Κύπρ. ὀφαλαχτῆς Εὐβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπάλαθος καὶ τῆς καταλ. -ξάς.

1) Τόπος ὅπου φύονται ἀσπάλαθοι Εὐβ. (Στρόπον.) Ἰκαρ. Κρήτ. — ΓΧατζιδ. ἐνθ' ἄν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀσπαλαθρῆς Χίος Ὀπαλαθρῆς Εὐβ. Συνών. ἀσπαλαθερξῶνας, ἀσπαλαθερῆ, ἀσπαλαθεῶνας, ἀσπαλαθόκαμπος, *ἀσπαλαθωνία. 2) Ἐπιθετικ., ὁ ἔχων χροῦμα ἀσπαλάθου, φαιόχρους, ἐπὶ γάττων Κύπρ.

άσπαλαθένιος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀσπαλαθ-θένος Ρόδ. ἀσπαλαθένος Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπάλαθος καὶ τῆς καταλ. -ένιος.

Ὁ ἐξ ἀσπαλάθου κατεσκευασμένος: Νὰ πιάσω μὲν ἀσπαλαθένη νὰ σοῦ δείξω ὅγῳ! (ἐνν. βίτσα. ἀπειλή). Πβ. ἀσπαλάθινος.

άσπαλαθερξῶνας ὁ, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπαλαθερῆ καὶ τῆς καταλ. -εῶνας.

Ἀσπαλαθεῶς 1, ὁ ἰδ.

άσπαλαθερῆ ἡ, Κύθηρ. ὀπαλαθερὸν τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπάλαθος καὶ τῆς καταλ. -ερῆ, παρ' ἡν καὶ -ερόν.

Ἀσπαλαθεῶς 1, ὁ ἰδ.

άσπαλαθεῶνας ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπάλαθος καὶ τῆς καταλ. -εῶνας.

Ἀσπαλαθεῶς 1, ὁ ἰδ.

άσπαλάθι τό, ἀμάρτ. ἀσπαλάθρι Παξ. ἀσπαλάτρι Κέρκ. — Δασ. βλάστ. δημῶδ. 88 — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Δημητρ. ἀσπολαθί Σύμ. ὀπαλάθι Πελοπν. (Γελίν.) ὀπαλάθ-θιν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) ὀπαλάθριον Σάμ. ὀπαλάθρι Πελοπν. (Μάν.) — Λεξ. Βλαστ. 463 ὀπαρλάθι Πελοπν. (Λεβέτσ.) ὀπερλάφι Πελοπν. (Λακων.) — Δασ. βλάστ. δημῶδ. 88 ὀφαλάχτι Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ.) — ΠΒλαστοῦ Ἀργῶ 17 — Λεξ. Βλαστ. 463 ὀφαλάχτι Εὐβ. (Στρόπον.) ὀφελάχτι Πελοπν. (Μεσσ.) ὀπαλάχτρι Πελοπν. (Τρίκκ.) ὀφαλάχτρι Πελοπν. (Βούρβουρ.) — Δασ. βλάστ. δημῶδ. 88 ὀφαλάχτρι Στερελλ. (Δωρ.) ὀπαλάσ-σι Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) ὀπολάσ-σι Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Βουν. Χωρίο Ροχούδ.) ὀφαλάσ-σι Καλαβρ. (Κοντοφ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπάλαθος κατὰ τύπ. ὑποκορ.

1) Ἀσπάλαθος 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Φρ. Ἐφύτρωσε με-ταξύ τους ἀσπαλάθρι (ἀνεφύη διχόνοια) Παξ. || Ἀσμ. Καῆκαν τὰ ποδάρια μου χτυπώντας τὰ ὀπαλάθρια καὶ βγήκαν τὰ νυχάκια μου χτυπώντας τὰ πουρνάκια Μάν.

Ψυχὴ μου, ὄνταν σ' ἀθ-θυμηθῶ 'ς τὰ ὄρη ποῦ γυρίζω

μὲ τὰ ὀπαλάθ-θια τὰ ξερὰ τὰ μ-μάδια μου σφογγίζω

Κύπρ. — Ποίημ.

... Περνῶ τὸ παρδαλὸ κοπάδι

ταράζοντας 'ς τὸ διάβα του τ' ἀγκαθωτὰ ὀφαλάχτια

ΠΒλαστός ἐνθ' ἄν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ὀπαλάθκια Κύπρ. 2) Εἶδος ἀγριαπιδέας ὁμοιοζούσης μὲ ἀσπάλαθον Σύμ.

άσπαλάθινος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀπάλινε Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπαλαθεῶς, παρ' ὃ καὶ ἀπάλια.

Ἀκάνθινος: Ἀπάλινε στέφανε (ἀκάνθινος στέφανος). Πβ. ἀσπαλαθένιος.

άσπαλαθίτης ὁ, ἀμάρτ. ἀσπαλαθρίτης Χίος — Λεξ. Βλαστ. 434.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσπάλαθος, παρ' ὃ καὶ ἀσπάλαθρος.

Πολύχρους κοχλίας λαμβάνων τὸ χροῦμα ἐκ τῶν ἀσπαλάθων παρὰ τοὺς ὁποίους φοιτᾷ.

άσπαλαθόκαμπος ὁ, ἀμάρτ. ἀσπαλαθρόκαμπος Χίος.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀσπάλαθος καὶ κάμπος.

Ἀσπαλαθεῶς 1, ὁ ἰδ.: Ἀσμ.

Σὰν τὸν ἀσπαλαθρόκαμπο ὅπου τὸν τρών οἱ αἶγες,

ἔτσι μ' ἐφάγασι καὶ μὲ οἱ ἐδικές σου ἔννοιες.

